

Statenmededeling

Onderwerp

Agrofood – High Tech projecten Slimmer Telen en Autonome Akker

Datum

27 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4765604

PS: 4782871

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

De businesscases Slimmer Telen en Autonome Akker

Aanleiding

Op 30 juni jl. hebben we u geïnformeerd over de [stand van zaken van de Regio Deal Noordoost-Brabant](#). In de lijst met projecten is het initiatief AgriFoodInnovation (AFI) opgenomen. De kern van AFI wordt gevormd door de samenwerking van de beide triple helix-organisaties AgriFood Capital (AFC) en Brainport Development. Wageningen University & Research, Technische Universiteit Eindhoven, HAS Hogeschool en de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie nemen actief deel aan de samenwerking. De samenwerking staat in beginsel ook open voor andere relevante actoren. In deze statenmededeling informeren wij u over twee businesscases die binnen AFI zijn ontwikkeld en deel uitmaken van de genoemde Regiodeal.

Bevoegdheid

Het voorbereiden en doen uitvoeren van de betreffende voorstellen behoort tot de verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten. GS informeren PS hierover middels deze statenmededeling. Formele besluitvorming over het beschikbaar stellen van extra middelen door PS vindt plaats bij het eerstvolgende S&V-moment (i.c. de slotwijziging). Vooruitlopend daarop kunnen GS met de uitvoering beginnen, nadat de statenmededeling voor kennisgeving is aangenomen of bespreking ervan niet tot andere inzichten heeft geleid. In het kader van hun budgetrecht zijn Provinciale Staten zijn bevoegd tot het wijzigen van de provinciale begroting.

Kernboodschap

1. *De businesscases Slimmer Telen en Autonome Akker dragen bij aan een systeemsprong in de richting van een duurzaam landbouw- en voedselsysteem.*

In de businesscase Slimmer Telen worden, met aardappelteelt als eerste concrete casus, methodes ontwikkeld om met sensoren, data en algoritmen de teelt in de gehele akkerbouw te verduurzamen. Slimmer Telen zorgt dat boeren aspecten uit de ecologische landbouw met die van de gangbare landbouw combineren. Digitale technologieën, gebaseerd op sensoren en data, maken de toepassing van precisielandbouw mogelijk. Door de exacte dosering van water, voeding en onkruidbestrijding wordt een weerbaardere en duurzamere landbouw in praktijk gebracht. Daarom worden toepassingen als natuur-inclusieve teelt, strokenteelt en bodem-verbeterende teelt in de businesscase onderzocht. Voor Noord-Brabant betekent dit minder emissies, meer biodiversiteit en een vitaler platteland door sterke akkerbouwbedrijven. De belangrijkste KPI's van Slimmer Telen zijn deelname van 500 boeren, validatie van 50 innovaties en uitvoering van 5 innovatie-onderzoeksprojecten.

Ook in de businesscase Autonome Akker draait het om de toepassing van sensoren en data, maar nu in combinatie met robottechnologie. In de akkerbouw maakt deze innovatie onkruidbestrijding zonder chemische middelen mogelijk. Een opbrengst met een enorme meerwaarde voor mens en natuur. Met de ontwikkelde Robot One kan chemievrij een fors oppervlak aan akkers onkruidvrij worden gemaakt. De innovatie zorgt voor minder emissies en een hogere opbrengst. Ze is ook bij uitstek geschikt voor strokenteelt, waarbij meerdere gewassen op een akker worden gecombineerd om tot een hogere opbrengst te komen. De robot vervult hierin de behoefte aan specifieke handelingen per strook.

Samenvattend richt Autonome Akker zich op het verder onderzoeken en uitbouwen van de productiviteitswinst van de robots en de doorontwikkeling van de techniek. De belangrijkste KPI's van dit project zijn de ontwikkeling van 15 Robots One, toepassing daarvan op 1200 hectare akkerbouwland, ontwikkeling van Robot Two en instelling van 6 expertteams.

Beide projecten kunnen uitgroeien tot disruptieve innovaties die een grote stap vooruit betekenen in het landbouw- en voedselsysteem van de toekomst. Daarom gebruiken we de term systeemsprong. Tegelijkertijd kunnen ze voor onze high tech industrie nieuwe markten wereldwijd openen. Om dit te bereiken wordt een meerjarige samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en relevante kennisinstellingen opgebouwd rond de ondernemers die de innovaties hebben ontwikkeld. In dit netwerk worden zo de schakels in de agrofoodketen verbonden.

Datum

27 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4765604

PS: 4782871

Zowel door de beoogde resultaten als de triple helix-aanpak past deze cross-over binnen de Uitvoeringsagenda Agrofood, maar kan deze ook worden gezien als een invulling van het nieuwe beleidskader Economie 2030, waarmee GS streeft naar een waarden-gedreven economie die antwoorden biedt op maatschappelijke uitdagingen en duurzame ontwikkelingsdoelen. De aanpak zorgt ook voor een meer concurrerend en ondernemend Brabant, zoals beoogd in ons Bestuursakkoord 2020-2023. Ten slotte sluit het voorstel ook aan bij de beleidsvisie van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het Topsectorenbeleid van het rijk. Dat beleid is ook gericht op cross-overs die bijdragen aan maatschappelijke doelstellingen.

Datum

27 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4765604

PS: 4782871

Met deze businesscases kiest de provincie voor een duurzame impulsversterking van de agrofoodsector. De innovatiekracht van de betrokken twee ondernemers wordt in de aanpak verbonden aan de vraag uit de markt, en in beginsel met Brabantse partijen ingevuld, ook bij een eventuele vervolgopschaling. Zelfstandig is het gecompliceerd om zowel kapitaal, technische partners als kennis te betrekken die nodig zijn om te komen tot een marktrijpe methode. De bundeling van krachten, onder meer van kennis- en onderzoeksinstituten, maakt de realisatie van de businesscases makkelijker. De innovaties krijgen de inbedding waarin ze worden doorontwikkeld tot inzetbare praktijkoplossingen. Tegelijkertijd wordt door deze bundeling van agrofood en high tech een ecosysteem gebouwd dat bedrijven aantrekt en werkgelegenheid creëert.

2. Deze businesscases zorgen voor stappen op de weg naar gesloten kringlopen.

De innovaties uit deze businesscases zorgen voor efficiënter gebruik van water, meststoffen, pesticiden en voor een spaarzamer grondgebruik. De techniek maakt een veel preciezer maatwerk mogelijk in het gebruik van deze resources, zoals teelt op maat. Verder wordt de verbinding gemaakt met ecologische principes, bijvoorbeeld in het gebruik van stroteelt.

De ontwikkeling van kennis gaat veel sneller dan vroeger. De mondiale grenzen zijn bovendien verdwenen door het internet en de globalisering heeft zeker in landbouw en voedsel voor een wereldmarkt gezorgd. De overvloed aan kennis die hierdoor beschikbaar is, is moeilijk te filteren voor de individuele ondernemer. De inzet van high tech op het landbouwbedrijf is kansrijk om in ons land de mondiale koppositie in agrofood vast te houden. Daarom is het dringend gewenst dat kennisontwikkeling een vast onderdeel wordt van de bedrijfsvoering. Dat gaat makkelijker als een groep ondernemers samen optrekt in projectmatige, langjarige kennispartners zoals in beide businesscases. Een van de tools om dit te bereiken is de uitbouw van het Praktijkcentrum voor de PrecisieLandbouw (PCvPL, dat inmiddels al 150 telers in Zuid-Nederland coache) tot Boerderij van de Toekomst. Op dit bedrijf speelt zich het project Slimmer Telen af.

De akkerbouw in Noord-Brabant kan in de breedte profiteren van deze ondersteuning doordat de beide projecten inzetten op doorontwikkelen, valideren en delen van innovaties met een grote groep actoren in de agrofoodketen. Daar horen gebruikersgroepen, expertteams en praktijkproeven bij. Het praktisch ervaren van de toepassingsmogelijkheden van innovaties in een regionale samenwerking, zorgt voor een snellere marktintroductie en innovatief klimaat bij agrofoodbedrijven. De ervaringen in deze businesscases (aardappelteelt en groenteteelt) kunnen ook de basis vormen voor systeemsprongen in andere gewasketens, zowel in de akkerbouw als in de volle grond.

Datum

27 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4765604

PS: 4782871

3. Voor de *businesscases Slimmer Telen en Autonome Akker draagt provincie Noord-Brabant een bedrag van € 3,45 mln. bij, waarvan € 2,46 met een lening.* Om de businesscases Slimmer Telen en Autonome Akker tot realisatie te kunnen brengen is een bedrag ad € 3,45 mln. nodig. Een bedrag van € 0,375 mln. wordt gedekt uit reguliere begroting van Landbouw en Voedsel en een bedrag van € 3,075 mln. wordt aangewend uit de Reserve Economische Structuurversterking 3e tranche uit het bestuursakkoord 2015-2019. Hiervan is € 2,46 mln. revolverend.

De in te zetten middelen ad € 3,45 mln. hebben een multiplier van 2,6. Bij de slotwijziging 2020 zal de formele besluitvorming aan PS worden voorgelegd.

Consequenties

We hebben met u afgesproken dat wanneer investeringsmiddelen worden aangewend, we dit eerst aan u voorleggen. Voor de uitvoering van deze projecten zullen wij voor een bedrag ad € 3,075 mln. gebruik maken van middelen uit de Reserve Economische Structuurversterking 3^e tranche, waarvan € 2,46 mln. revolverend. Wij zullen daarom bij de slotwijziging 2020 de formele besluitvorming van deze begrotingswijziging aan u voorleggen.

Europese en internationale zaken

Bij de verdere uitwerking zullen de mogelijkheden voor Europese cofinanciering worden onderzocht, zowel voor de beide businesscases alsook voor de mogelijke opschaling daarvan.

Communicatie

Er wordt nu niet actief gecommuniceerd over deze projecten.

Vervolg

Formele besluitvorming over het beschikbaar stellen van extra middelen door PS vindt plaats bij het eerstvolgende S&V-moment (i.c. de slotwijziging).

Datum

27 oktober 2020

Documentnummer

GS: 4765604

PS: 4782871

Bijlagen

- Toets IJkpunten
- Samenvatting projectplan Slimmer Telen
- Samenvatting projectplan Autonome Akker

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer G.A. ten Dolle (06) 838945226, gtdolle@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer B.A. van Mameren, (06) 55686538,
bvmameren@brabant.nl.